

Операцію на серці в Рівному робили вже сто років тому

Повз цей будинок на вулиці Словацького мало хто пройде байдуже. Хоча трохи й занедбаний, він домінує на старовинній вуличці, привертаючи увагу цікавою архітектурою. Нині там розміщується Сектор у справах громадянства, імміграції та реєстрації фізичних осіб, або так званий паспортний стіл. Сучасні рівняни, принаймні ті, котрі цікавляться історією міста, знають його як дім лікаря Прохорова.

Чомусь так повелося, що про лікаря Прохорова зазвичай говорять в однині. Старожили ж міста добре пам'ятають, що будинок колись належав шанованій родині лікарів і благодійників Прохорових. А лікарів було два – батько і син. Цікаво, що в обох були однакові імена і по-батькові – Микола Миколайович. Обидва користувалися неабияким авторитетом у рівнян. Обидва прислужилися місту своєю добропорядністю і професіоналізмом. Поки що вдалося віднайти зовсім небагато інформації про життя цієї родини в Рівному. Проте й з цих скупих відомостей виходить, що Прохорови заслужили на добру пам'ять краян.

Миколу Прохорова в останню путь проводжало мало не все Рівне.

У книзі «Вулицями Рівного» історик Олена Прищепя зазначає, що Микола Прохоров (старший) приїхав до Рівного в 1900 році. За спогадами іншого шановано-

Подружжя Микола й Інесса Прохорови (фото з книги Ірини Куліш-Лукашевич «Пам'ять невідвладна часу»).

цева преса і професійні медичні видання тих часів, зокрема «Лікарський вісник». Згадувала про цей випадок Наталя Переходько у своєму дослідженні «Єврейська інтелігенція у розвитку медицини м. Рівне (1921-1939 рр.)» («Наукові записки», Луцьк, 2011 р. Вип. 9. ч. 2). Як відомо, єврейський шпиталь знаходився на теперішній вулиці Дворецькій (у 20-30-і роки – Шпитальна, за СРСР – Димитрова; тепер на тому місті височіє багатоповерхівка).

Одного разу до лікарні привезли самогубця, який завдав собі удару ріжучим предметом у ділянку серця. При загрозі неминучої смерті пораненого тодішній лікар шпиталю Йозеф Швидкий і запрошений на допомогу головний лікар

на Інна (Інесса) Гаврилівна, яка до 1928 року була головою товариства. А Микола Миколайович Прохоров очолював опікунську раду організації.

До товариства в різні часи входили і відомий меценат барон Штейнгель, художник Косміаді, педагог та літератор Іван Куліш. За часів Миколи Прохорова (старшого) до товариства належали відомі адвокати Панченко і Сеницький, директор російської гімназії Юшкевич, предводителі дворянства Рівненського повіту Дмитро Андро. Товариство влаштовувало платні виставки, костюмовані бали, літературні й музичні вечори, кошти від яких передавали на благодійні цілі. Інесса Прохорова щороку особливо переймалася

Рівному пологового будинку». Б. Квашенко. «Медичний вісник», 19 листопада 2004 року), Микола Прохоров (молодший) народився 10 лютого 1901 року в Новгороді, де тоді мешкала родина Прохорових. Сім'я переїхала до Рівного, і коли хлопець став дорослим, вирішив піти батьковим шляхом – вступив до одного з кращих у тодішній Польщі медичних вишів – Познанського медінституту. Повернувшись до Рівного, Микола Прохоров обійняв посаду головного лікаря в пологовому будинку на тодішній вулиці Бандурського (тепер Драгоманова. У цьому будинку нині розміщується апеляційний суд; звели будинок для потреб повітової каси хворих у 1929 році).

Після війни Микола Прохоров продовжив лікарську практику в місті, де колись здобував вищу медичну освіту – в Познані. Згодом захистив докторську дисертацію й, одержавши звання професора, переїхав до Щеціна. Там завідував медичною кафедрою. У цьому польському місті Микола Миколайович Прохоров-молодший помер 4 липня 1971 року. Про його дружину і сина відомо, що вони виїхали до США.

Нині в Рівному про родину лікарів і благодійників Прохорових нагадує столітній будинок на старовинній вулиці Словацького і занедбана могила старшого Прохорова на цвинтарі Грабник. Зовсім недавно на стіні будинку при вході

Лікар Микола Прохоров (молодший) з працівницями пологового. Фото 1930-х рр.

Молодший Прохоров був фаховим акушером-гінекологом, але він також і загальнолікарську практику. Дітей було багато, згадує про

з'явилася інформаційна табличка, з якої відвідувачі можуть бодай коротко дізнатися про історичну

Єврейський шпиталь на Шпитальній, поч. 1920-х років.

го рівненського лікаря Бориса Квашенка, родина Прохорових з'явилася в Рівному напередодні Першої світової. Лікар Прохоров-старший мав дуже добру фахову освіту – закінчив університет у Санкт-Петербурзі. Будинок на теперішній Словацького, а тоді ще в провулку Гоголівському, зводив з метою не лише поселити там родину, а й приймати хворих. Його лікарська спеціалізація була доволі широкою – терапевт, хірург, акушер-гінеколог. Його невелика приватна лікарня на 15 ліжок на цій же вулиці була дуже затребуваною в місті через авторитет лікаря.

До Миколи Миколайовича Прохорова зверталися колеги по допомозі у важких лікарських випадках. Про один з таких, який стався у середині 20-х років ХХ століття з одним із пацієнтів єврейського шпиталю в Рівному, писала міс-

земської лікарні Микола Прохоров провели ризиковану й надскладну для того часу хірургічну операцію на серці. Життя нещасному вдалося врятувати.

За 30 років перебування в Рівному Прохоров-старший завоював авторитет не лише як лікар, а й активний громадський діяч, благодійник. Його не раз обирали повітовим гласним, а за часів Польщі – депутатом до Рівненського магістрату.

У будинку Прохорових на Словацького збиралася місцева інтелігенція. Зокрема, члени Російського православного благочинного товариства (РПБТ), створеного в 1923 році, метою якого було об'єднання православної місцевої інтелігенції для надання допомоги нужденним у Рівному. У благочинних справах Миколу Прохорова підтримувала його дружи-

організацією ялинки для дітей бідноти в Рівному. Одинадцятого березня 1930 року серце 57-річного Миколи Миколайовича Прохорова перестало битися. За спогадами старожилів, провести шанованого лікаря в останню путь зібралось мало не все Рівне. Поховали Миколу Прохорова на старовинному цвинтарі Грабник. Його могилу цікаві відвідувачі найстарішого рівненського пантеону можуть віднайти й нині.

Продовжувач справи батька. Микола Прохоров (молодший).

Про сина Миколи Прохорова – також Миколу і відповідно Миколайовича – в основному відомо зі спогадів Бориса Костянтиновича Квашенка, якому випало певний час працювати разом із ним.

За інформацією Бориса Квашенка («Микола Прохоров – перший головний лікар першого в

тику. Як і його батько, залишив по собі добру славу в місті. За радянської влади, в 1940 році, його було призначено головним лікарем першого пологового будинку в Рівному, відкритого на базі лікарні Червоного Хреста на теперішній вулиці 16 Липня. Про це, зокрема, у своїх спогадах розповідав Борис Квашенко. Про подальшу долю молодшого Прохорова відомо, що під час Другої світової війни його було мобілізовано до армії, а згодом він потрапив до Війська Польського під командуванням генерала Владислава Андерса (як відомо, військо воювало на боці СРСР і було, власне, створено під керівництвом і кураторством СРСР), де став головним військовим лікарем.

будівлю. Вона поки що не має статусу пам'ятки, хоча її й внесено до переліку нововиявлених об'єктів культурної й історичної спадщини. Хоча будинок зберігся досить непогано, вже були спроби «осучаснити» його утеплювальними плитами пінопласту. Тоді небайдужим громадянам вдалося переконати місцеву владу не робити цього. Однак давня будівля усе ж таки потребує реконструкції. Залишається сподіватися, що вона не поповнить список історичних об'єктів міста, що пішли в небуття. Принаймні її перші господарі заслуговують на вдячну пам'ять сучасників.

Світлана КАЛЬКО, редактор сайту РівнеРетроРитм

Паспортний стіл на Словацького.